

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2005-2006

10 november 2005

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING, WETENSCHAP EN INNOVATIE

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de opleiding logistiek assistent in het buitengewoon onderwijs	1
Vraag om uitleg van de heer Pieter Huybrechts tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het gebruik van computers in het onderwijs	3
Vraag om uitleg van mevrouw Cathy Berx tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het actieplan voor een vlottere en transparantere procedure voor de erkenning van buitenlandse diploma's of getuigschriften	4
Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over vrije internaten	8
Vraag om uitleg van mevrouw An Michiels tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de aanpassing van de schoolboeken aan de nieuwe spelling	10
Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de trajectbegeleiding in het deeltijds beroepssecundair onderwijs	12
Vraag om uitleg van mevrouw Greet Van Linter tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het leerlingenvervoer en de inplanting van scholen voor buitengewoon onderwijs	13
Vraag om uitleg van de heer Mark Demesmaeker tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de toestroom van Franstalige kinderen in het Nederlandstalige onderwijs in Halle-Vilvoorde	16
Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het buitengewoon onderwijs en scholengemeenschappen	19

Voorzitter: mevrouw Monica Van Kerrebroeck

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de opleiding logistiek assistent in het buitengewoon onderwijs

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, het probleem van de opleiding tot logistiek assistent in het buitengewoon onderwijs is hier al herhaaldelijk aan bod gekomen. Onlangs heeft de heer De Meyer dit nog ter sprake gebracht. Gezien de bezorgdheid van de ouders hierover vind ik het opportuun om opnieuw te informeren naar de stand van zaken.

In het verleden is beslist om de opleiding verzorgende in het BuSO OV3 vanaf 1 september 2005 af te bouwen. De scholen kregen de toelating om de opleiding verzorgende om te vormen tot een opleiding logistiek assistent in ziekenhuizen en zorginstellingen, of tot een andere opleiding. Vele scholen buitengewoon onderwijs kozen voor de opleiding logistiek assistent. Die keuze roept echter nieuwe problemen op.

We stellen immers vast dat er voor de afgestudeerden van de opleiding logistiek assistent in ziekenhuizen en zorginstellingen volgens de subsidiëringsregels geen algemene erkenning bestaat. Het beroep logistiek assistent in de ziekenhuizen is enkel erkend en gesubsidieerd voor diegenen die een opleiding logistiek assistent via de VDAB volgden. Het is dus zeker een voordeel dat we over dit probleem spreken met de minister die bevoegd is voor onderwijs én werk.

In de kinderzorg wordt het beroep gesubsidieerd zonder dat daartoe kwalificatievereisten worden opgelegd. In de bejaardenzorg, de gehandicaptenzorg en de bijzondere jeugdzorg wordt het beroep niet gesubsidieerd. De opleiding logistiek assistent heeft dus bijna geen betekenis voor de arbeidsmarkt omdat hij noch door de Vlaamse, noch door de federale overheid is opgenomen in de lijst van subsidieerbare kwalificaties voor een job in verzorgingshuizen of ziekenhuizen. Jongeren die in deze richting

afstuderen, zegt men dat ze bijkomend en met succes een VDAB-opleiding moeten volgen om te kunnen worden aangeworven. Dat is toch straffe kost. Dat demotiveert de mensen, en het is wellicht ook niet de bedoeling van de wetgever geweest.

Graag had ik dan ook van de minister het volgende vernomen. Een: naar aanleiding van de vraag van de heer De Meyer over dit probleem heeft de minister overleg met de federale overheid aangekondigd. Welk overleg is er geweest om aan dit probleem een oplossing te bieden? Wat zijn de resultaten ervan? Zijn er nog overlegmomenten gepland? Twee: is er uitzicht op een erkenning voor de opleiding logistiek assistent? Zo ja, tegen wanneer zou dat kunnen? Drie: het lijkt me nodig dat de jongeren die al zijn afgestudeerd en zij die een opleiding volgen, dringend een hoopvol perspectief moeten krijgen. Zal de minister maatregelen nemen opdat de reeds afgestudeerden hun weg naar de arbeidsmarkt alsnog vinden? Wat hier gebeurt, is toch al te kras. En dat past evenmin in de opdrachten van de VDAB.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, de vraag is meer dan pertinent. Ik ben blij dat we hier deze zaak opnieuw kunnen bespreken. Ik betreur het dat we vandaag nog niet dichterbij een definitieve oplossing staan. Ik herinner eraan dat ik hierover toenmalig minister Vanderpoorten al heb ondervraagd. Toen heeft ze me geantwoord dat er snel een oplossing uit de bus moet komen. Op 13 januari hebben we ook de huidige minister daarover ondervraagd. Hij kondigde toen overleg aan. De voorbije weken ben ik nogmaals gecontacteerd door mensen van twee instellingen die de opleiding tot logistiek assistent aanbieden. Men rekent op een spoedige oplossing. De jongeren die voor deze opleiding kiezen, hebben recht op duidelijkheid.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, ik dank u nogmaals voor de inschikkelijkheid die u hebt opgebracht voor de

uurregeling van de vergadering, ten gevolge van de bijeenkomst van de Vlaamse Regering. Het goede nieuws is wel dat daar het dossier Scholenbouw is goedgekeurd, wat het parlement de kans geeft om daarover aan de slag te gaan. Ik ben overigens nieuwsgierig naar de reacties van het parlement. Het spreekt vanzelf dat het dossier zal worden onderworpen aan ampel overleg met de onderwijskoepels, het parlement en andere betrokkenen.

Wat de voorliggende vraag betreft, moet ik stellen dat de welzijns- en gezondheidssectoren een onderscheid maken tussen logistieke assistenten, verpleegkundigen, verzorgenden en zorgkundigen. Inzake de functie van logistiek assistent wordt enkel de VDAB-opleiding erkend. Dat gebeurt op basis van het ministerieel besluit van 17 juni 1997 tot vaststelling van de functie van logistiek assistent. De studierichtingen organisatiehulp en organisatieassistentie in de derde graad BSO, die dezelfde leerinhoud hebben en dezelfde vaardigheden bijbrengen, zouden ook een erkenning moeten krijgen.

In het BuSO OV3 is de opleiding verzorging geschrapt door het besluit van de Vlaamse Regering van 25 februari 2005 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 december 2002 betreffende de organisatie van het BuSO OV3. Ze kan worden vervangen door de opleiding logistiek assistent, maar ook dat blijft zonder civiel effect.

Hetzelfde geldt mutatis mutandis voor de opleiding logistiek medewerker in het DBSO. De heldere vraagstelling van mevrouw Heeren maakte al duidelijk voor welke beperkte groep van opgeleiden er in het kader van de subsidiëring een erkenning volgt. Eigenlijk beperkt deze zich dus tot degenen die de VDAB-opleiding hebben gevolgd. Het probleem rond het niet-erkennen van andere eindstudiebewijzen binnen het onderwijs als beroepskwalificatie voor tewerkstelling op diverse terreinen van de gezondheids- en welzijnszorg, moet worden opgelost.

Tijdens een bijeenkomst begin juli met kabinetsvertegenwoordigers van mijn collega's, de minister-president en de minister bevoegd voor Welzijn, en met afgevaardigden van de representatieve verenigingen van inrichtende machten van het onderwijs, evenals van de COC, de Christelijke Onderwijscentrale, werd deze problematiek uitvoerig besproken en in kaart gebracht.

Op basis hiervan is bij de federale minister bevoegd voor Volksgezondheid om overleg verzocht. Ik zal ervoor pleiten om de studies daadwerkelijk te valideren door er civiele effecten aan te verlenen en zo de afgestudeerden tewerkstellingsperspectieven te bieden.

Zonder het belang van een oplossing voor het voltijds gewoon secundair onderwijs te miskennen, mag in dit verband niet worden veronachtzaamd dat de afgestudeerden uit het buitengewoon onderwijs en het deeltijds onderwijs een uitermate kwetsbare groep vormen waarvoor alternatieven op tewerkstellingsvlak niet evident zijn. Het gaat in de drie gevallen om een kwetsbare doelgroep op de arbeidsmarkt.

Ik ben van mening, ook al gaat het om beroepsvereisten die voor velen haalbaar zijn, dat het desondanks nuttig en noodzakelijk is een bescherming van de beroepstitel logistiek assistent te garanderen zodat precies degenen die ervoor gestudeerd hebben in dit beroep terechtkomen en zij niet zomaar worden verdrongen door wie er geen opleiding ad hoc voor heeft gevolgd. Precies dit argument inspireerde in 1997 toenmalig minister Colla om via een ministerieel besluit degenen die de VDAB-opleiding hadden gevolgd van het civiel effect te laten genieten. We moeten dat civiel effect nu dringend uitbreiden tot degenen die ook via een onderwijsopleiding de vereiste kwalificaties hebben verworven. Het gesprek vindt plaats halverwege de maand november. Het resultaat van dit overleg moet worden afgewacht om de geformuleerde vragen te kunnen beantwoorden.

Mevrouw Veerle Heeren: Ik dank de minister voor zijn antwoord. Het is nogal weinigzeggend, als is het goed dat er opnieuw overleg plaatsvindt. Ik stel voor dat hij in het kader van de bespreking van de beleidsbrief Onderwijs dieper op de vraag zou ingaan, zo niet moet hij op het einde van het jaar mijn vraag herhalen. Het overleg heeft half november plaats en de bespreking van de beleidsbrief eind november. Ik neem aan dat de zaken zo toch nog op een positieve manier kunnen evolueren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Pieter Huybrechts tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het gebruik van computers in het onderwijs

De voorzitter: De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts: Het is niet de eerste maal dat over pc's in de commissie Onderwijs een vraag wordt gesteld. Uit een recent onderzoek aan de universiteit van München blijkt dat de schoolresultaten van jongeren gerelateerd kunnen worden aan hun computergebruik. Dat is een zeer merkwaardige stelling. De conclusie luidt: 'Hoe meer computers in de klas of thuis, hoe slechter de schoolresultaten van jongeren.' De Duitse onderzoekers waarschuwen er ook voor dat leren met de computer de creativiteit van de leerlingen smoort en hun interactie met de leerkracht beperkt. De computer zou de jeugd ook te veel afleiden, en vooral thuis surft de jeugd liever naar spelletjes en chatboxen dan naar de geschiedenis van de Middeleeuwen.

Als ik naar mijn kinderen kijk, vrees ik dat het wel zou kunnen kloppen. Volgens professor Martin Valcke, voorzitter van de vakgroep onderwijskunde aan de universiteit van Gent, ligt het probleem niet bij de computer zelf, maar bij leerkrachten en ouders die geen visie hebben op een goed gebruik ervan. Ik ben van mening dat het niet aan de leerkrachten ligt, maar wel aan het gebrek aan ondersteuning. Professor Valcke, die zelf vorig jaar nog een onderzoek leidde naar het gebruik van pc's bij 1700 Vlaamse kinderen uit het vijfde en zesde leerjaar, komt tot de vaststelling dat veel scholen enthousiast pc's aankopen maar geen duidelijk beleid uitstippelen hoe deze nieuwe technologie zinvol kan worden ingezet. Nog volgens de professor houden ouders te weinig toezicht en geven ze onvoldoende impulsen om de pc als studie-instrument te laten gebruiken.

Een doordacht en ondersteunend gebruik van pc's kan de leerlingen veel bijleren en wel een positief effect hebben op de schoolprestaties. Vroeger bestond het PC/KD-project, nadien kregen scholen een puntenenveloppe ICT om de coördinatie te ondersteunen. Het terechte uitgangspunt van toen, dat ook nu nog geldt, luidt dat scholen nood hebben aan coördinatie rond het gebruik van de ICT-middelen. Het was de bedoeling om de ICT-coördinatoren structureel te veranderen.

Voormalig minister van Onderwijs Vanderpoorten antwoordde mij destijds dat er een evaluatie nodig was van de manier waarop met pc's in het onderwijs werd omgesprongen. Deze evaluatie zou kwalitatief gebeuren, want voormalig minister van Onderwijs Vanderpoorten zei: 'Het is voor een school veel eenvoudiger de school vol te steken met pc's, dan ze op een kwaliteitsvolle manier te gebruiken. Er zijn een aantal werkgroepen aan universiteiten en hogescholen aan de gang om die kwaliteit te verhogen en de leerkrachten daarin te begeleiden.'

Mijnheer de minister, blijkbaar is een en ander misgelopen. Als ik professor Valcke en zijn onderzoek mag geloven, blijft de behoefte aan een goede en doordachte ondersteuning meer dan ooit bestaan. Welke initiatieven hebt u al genomen om leerkrachten te helpen bij het uitstippelen van een gericht beleid, dat een goed gebruik van de computer moet aanleren en ondersteunen? Hebt u zich hiervoor gebaseerd op de in de vorige legislatuur uitgevoerde ICT-evaluatie van de manier waarop wordt omgesprongen met pc's in het onderwijs? Werd er reeds een onderzoek verricht naar het mogelijke verband tussen de verminderde creativiteit van kinderen en het omgaan met de computer?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mijnheer Huybrechts, u verwijst naar een Duits onderzoek waaruit zou blijken dat schoolresultaten negatief kunnen worden gerelateerd aan het computergebruik van jongeren. Hoe meer computers in de klas of thuis, hoe slechter de schoolresultaten. Verder wijst u erop dat een doordacht en ondersteund ICT-beleid op schoolniveau een positief effect kan hebben op schoolprestaties.

In het betreffende onderzoek werd de correlatie alleen berekend op basis van kwantitatieve gegevens. Alleen de tijdsbesteding van het computergebruik werd in relatie gebracht met de leerresultaten; de kwaliteit van het computergebruik werd niet onderzocht. Dat laatste is nochtans essentieel. We kunnen ons allemaal wel indenken dat men ook veel onnuttige tijd voor de computer kan doorbrengen.

De cijfers van het Duitse onderzoek zijn afkomstig van de internationale PISA-bevraging, waaraan ook Vlaanderen participeerde. De relatie tus-

sen leerprestatie en computergebruik is dus ook voor Vlaanderen onderzocht. Anders dan voor de Duitse onderzochte populatie laten de PISA-gegevens zien dat in Vlaanderen computergebruik wel samenhangt met positieve leereffecten en ook nadat dit wordt gecorrigeerd voor thuistaal en sociaal-economische klasse.

Ik onderschrijf evenwel de stelling dat een doordacht en ondersteund ICT-beleid op schoolniveau een positief effect kan hebben op schoolprestaties. Het is van groot belang om leerkrachten en scholen daarbij te ondersteunen. Vanuit het departement Onderwijs wordt daartoe een stimulerings- en ondersteuningsbeleid gevoerd.

Ik som de belangrijkste maatregelen op. Sedert het schooljaar 2002-2003 werden aan de scholen middelen ter beschikking gesteld voor ICT-coördinatie. Voor het berekenen van de middelen wordt uitgegaan van een 'rugzak' per leerling. Aangezien er naargelang het onderwijsniveau verschillende noden zijn, wordt er een wegingsfactor ingebouwd. De ICT-coördinatoren hebben zowel technische als pedagogische taken. Ze moeten hun collega's ondersteunen bij het implementeren van kwaliteitsvol ICT-gebruik.

Ook de vorming van leerkrachten is van groot belang om de kwaliteit van het ICT-gebruik en de visieontwikkeling hieromtrent te vergroten. Daarom werd het regionaal expertisenetwerk Vlaanderen opgericht. Dit expertisenetwerk is al enkele jaren actief en biedt op grote schaal vorming en nascholing aan op pedagogisch, technisch en organisatorisch vlak. REN Vlaanderen richt zich tot alle onderwijsactoren en biedt vorming op vraag en maat van leerkrachten, ICT-coördinatoren en schoolleiding.

Ook via goede praktijkvoorbeelden kunnen scholen leren van elkaar. Binnen Vlaanderen werden als onderdeel van een breder Europees project een 30-tal scholen geselecteerd als goede praktijkvoorbeelden op vlak van ICT-gebruik. Het gaat om de scholen uit het ENIS-netwerk, het 'European Network of Innovative Schools'. Via allerlei disseminatieprojecten en publicaties worden hun praktijkvoorbeelden onder een breed publiek verspreid.

Een andere en zeer belangrijke maatregel bestaat erin ICT-basisvaardigheden te definiëren en deze te verankeren in het curriculum. Immers, indien ICT-vaardigheden nieuwe basisvaardigheden

zijn, dan moeten we ook consequent zijn en deze integreren in het reguliere kwaliteitskader. Op die manier krijgen leerkrachten duidelijkheid over wat van hen op vlak van ICT verwacht wordt. Vorig jaar werden door de DVO al ICT-competenties gedefinieerd die nuttig en haalbaar zijn op het einde van de basisschool. De klemtoon daarbij ligt niet op het vlak van instrumenteel-technische vaardigheden, maar wel op competenties die nauw aansluiten bij de visie op de eindtermen, zoals informatie opzoeken en verwerken, communiceren, zelfstandig leren met behulp van ICT, enzovoort.

Het is mijn ambitie om dergelijke ICT-basisvaardigheden om te zetten in echte eindtermen. Via deze en andere projecten hoop ik de leerkrachten te helpen bij het ontwikkelen van een ICT-visie en kwaliteitsvolle ICT-integratie op klasniveau.

De voorzitter: De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts: Mijnheer de minister, wat is er gebeurd met de evaluatie over het gebruik van pc's in het onderwijs van de vorige legislatuur? Wordt die gebruikt of is die in de prullenmand beland?

Minister Frank Vandenbroucke: In de Onderwijs Spiegel van vorig jaar stond daar een uitvoerig stuk over met aandacht voor de klemtoon op de pedagogische taak van de ICT-coördinatoren. We zitten dus in een goed beleidsproces.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Cathy Berx tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het actieplan voor een vlottere en transparantere procedure voor de erkenning van buitenlandse diploma's of getuigschriften

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ook mijn vraag gaat over een thema dat hier al geregeld aan bod is gekomen, met name de erkenning van buitenlandse diploma's of getuigschriften.

Mijnheer de minister, in maart 2005 zei u dat er tegen het einde van het jaar een actieplan wordt uitgewerkt

dat tot een vlotte en meer transparante erkenning van buitenlandse diploma's zou leiden. De maatregelen zouden dan tegen het begin van het academiejaar 2006-2007 in werking treden. U wees ook op de mogelijkheid voor universiteiten of hogescholen om op grond van elders verworven kwalificaties te beslissen of een persoon de competenties verbonden aan een opleiding reeds bezit. In dat geval kan de universiteit of hogeschool het diploma uitreiken.

Naast de gelijkwaardigheidserkenning de jure kunnen diploma's uiteraard ook de facto erkend worden door werkgevers. Om een diploma de facto te kunnen erkennen, heeft een werkgever evenwel voldoende informatie nodig over de in het buitenland gevolgde opleiding. De informatie die NARIC over buitenlandse diploma's heeft, zou hiertoe ter beschikking kunnen worden gesteld of zou beter ontsloten kunnen worden voor werkgevers. NARIC werkt met een positieve-precedentenstelsel, zodat het erg nuttig kan zijn dat ook werkgevers op de hoogte zijn van de positieve precedentes op basis waarvan NARIC in het verleden al een gelijkwaardigheidserkenning heeft uitgesproken.

In dat verband wijs ik op twee bijkomende problemen. Ook in het registratiesysteem van de VDAB – ook hier leg ik de link tussen onderwijs en werk – bestaat op dit ogenblik wel een categorie buitenlands diploma, maar dat geeft geen precies beeld van de kwalificaties waarover iemand beschikt. De vermelding buitenlands diploma laat dan ook niet toe vacatures en kandidaten met een buitenlands diploma met elkaar te matchen. De werkgevers en de VDAB kunnen er amper rekening mee houden.

Werkgevers zijn ook te weinig of niet geïnformeerd over de waarde van documenten die NARIC verschaft. Daardoor staan werkgevers nogal eens wantrouwig ten aanzien van gelijkwaardigheidsbepalingen. Dat beperkt dan ook sterk de zin ervan.

Op vraag van mevrouw Vanderpoorten gaf u aan dat een ruimere opdracht en meer taken voor NARIC gepaard moeten gaan met een verdere uitbouw van de dienst. Ook met de huidige opdracht zijn er al problemen. NARIC kent een jaarlijkse stijging van het aantal vragen om informatie en van het aantal aanvragen van een academische gelijkwaardigheidserkenning. Dat maakt het voor NARIC alsmaar moeilijker om de termijnen te halen. Die termijnen zijn trouwens vrij krap, en dat is maar goed ook.

Een aantal andere problemen heeft betrekking op de informatie, in eerste instantie bij een negatieve

beslissing. Mensen weten niet of onvoldoende op basis van welke argumenten of motieven een negatieve of onvolledige gelijkwaardigheidsverklaring is toegekend. Heel wat onvrede kan worden weggenomen door een transparantere werking en door de aanvrager te wijzen op het recht van inzage van zijn dossier.

Mijnheer de minister, wat zullen de krachtlijnen zijn van het aangekondigde actieplan dat tot doel heeft de vlotheid, de snelheid en de transparantie van de procedure te verhogen? Bent u van oordeel dat de uitreiking van het diploma door een universiteit of hogeschool op basis van EVC's, waaraan evenwel een kostprijs is verbonden voor de aanvrager, de standaardprocedure moet worden voor de erkenning van een diploma? Hoe wilt u de stijging van het aantal vragen of aanvragen bij NARIC ondervangen op het gebied van mensen en middelen zodat de termijnen kunnen worden gerespecteerd?

Wilt u erop toezien dat de aanvragers van een gelijkwaardigheidserkenning er uitdrukkelijk op worden gewezen dat ze recht hebben, in het kader van de openbaarheid van bestuur, op inzage in het dossier, waaronder de volledige adviezen van de instellingen voor hoger onderwijs? Wilt u laten onderzoeken hoe de informatie die NARIC over buitenlandse diploma's bezit, in het bijzonder de positieve precedentes, op een transparante manier ter beschikking kan worden gesteld van werkgevers?

Kan een verkennend gesprek bij de onderwijsinstelling een standaardonderdeel worden van de erkenningsprocedures? Nu is het mogelijk een verkennend gesprek te hebben in de onderwijsinstelling, maar de onderwijsinstellingen bepalen zelf of ze dat willen doen of niet.

Ten slotte houd ik een pleidooi voor een flexibele erkenningsprocedure. Ziet u mogelijkheden om vaardigheden in het kader van de EVC op een andere manier dan met een buitenlands diploma aan te tonen, bijvoorbeeld via stages, een praktijktest of bekwaamheidsproeven?

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Mevrouw de voorzitter, ik steun de vraag van mevrouw Berx, want ze is belangrijk. Mijnheer de minister, enkele jaren geleden heb ik uw voorgangster hierover ondervraagd. Zowat een jaar geleden hebt u er een vraag over beantwoord van mevrouw De Ridder, en onlangs nog van mevrouw Vanderpoorten.

We boeken in deze problematiek vrij weinig vooruitgang. Ik begrijp dat er specifieke problemen zijn, en die zijn in de voorbije debatten ook aan bod gekomen, maar er zijn ook heel wat concrete, en vrij technische, beleidssuggesties, waaronder ook suggesties van het Minderhedenforum en het Vluchtelingenwerk Vlaanderen. Waarom komen we dan zo moeizaam vooruit?

We hebben in bepaalde gevallen ook een verantwoordelijkheid ten aanzien van de mensen die deze diploma's hebben, al moet de evaluatie ervan wel op een correcte manier gebeuren. Bovendien kunnen we het ons minder en minder permitteren om het economisch potentieel dat daaraan verbonden is, zomaar te negeren. Daarvan hoeft u niet te overtuigen. Wanneer mogen we een actieplan verwachten waarmee we op dit vlak daadwerkelijk vooruitgang kunnen boeken? Dat is immers van het grootste belang.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: We hebben ons in het Vlaamse regeerakkoord inderdaad geëngageerd tot betere en snellere procedures voor erkenning en gelijkwaardigheidsverklaring van buitenlandse diploma's. In de beleidsnota Onderwijs en Vorming heb ik die algemene gedachte uitgewerkt in drie sporen.

Over de wederzijdse erkenning van diploma's die worden uitgereikt in Vlaanderen en Nederland, pleegt onze administratie – NARIC-Vlaanderen – overleg met haar Nederlandse collega's van de Nuffic. Het algemene principe bij de onderlinge waardering van Nederlandse en Vlaamse graden is dat bachelor gelijk is aan bachelor en master gelijk aan master, onder voorbehoud van gelijklopende uitkomsten van accreditatie.

De invoering van de BaMa-structuur en de accreditatie via een gemeenschappelijk orgaan vereenvoudigt een en ander, al neemt dat niet weg dat er nog een aantal knelpunten blijven bestaan, zowel op het vlak van verschillen in procedures en wettelijke of decretale grondslagen als op het vlak van systemische eigenheden. Ik denk dan aan de professionele master, die in Nederland een andere structuur heeft. Er zijn ook inhoudelijke verschillen tussen opleidingen. De studieduur kan verschillend zijn en bijvoorbeeld voor de opleiding rechten is er uiteraard een verschil tussen het Nederlandse en het Belgische recht.

Een ander spoor dat in de beleidsnota werd aangehaald, betreft de initiatieven binnen de Europese

Hogeronderwijsruimte, met in de eerste plaats de volledige goedkeuring van de Lisbon Recognition Convention, die precies over de erkenning van buitenlandse diploma's gaat. Na het nodige aandringen van de gemeenschappen heeft België die conventie eindelijk ondertekend, zodat wij binnenkort een ontwerp van instemmingsdecreet kunnen agenderen, goedkeuren en aan het parlement overmaken.

Verder vermeldt de beleidsnota dat we werk zullen maken van een verbeterde procedure voor diploma's uit landen die buiten de vermelde initiatieven vallen, of waar die initiatieven vooralsnog geen oplossing bieden. Uit vorige discussies hierover in deze commissie is al gebleken dat dit een uiterst complexe zaak is.

Mevrouw Berx, ik kan u nog geen volledig uitgewerkt actieplan voorleggen. De eerder aangekondigde timing geeft mij daar trouwens nog wat tijd voor. Ik kan u wel al een aantal grote lijnen meegeven. NARIC-Vlaanderen heeft de opdracht gekregen het volledige takenpakket uit te tekenen, de daarmee gepaard gaande processen te beschrijven en die ook kritisch te bekijken. Dat moet op korte termijn ook toelaten het team te versterken, zodat aan alle noden kan worden tegemoetgekomen en NARIC alle termijnen kan respecteren. Eens dat op poten staat, kan iedereen die met NARIC in aanraking komt, gericht geleid worden naar de meest geschikte informatie en procedure. Wellicht zal dat gepaard moeten gaan met een informatiecampaignede om de bekendheid van NARIC-Vlaanderen als erkenningscel te vergroten.

Op middellange termijn moeten we een aantal acties ondernemen: de automatische wederzijdse erkenning van Nederlandse en Vlaamse diploma's; het jaarlijks publiceren van het precedentenstelsel van NARIC-Vlaanderen op het internet, wat niet alleen voor werkgevers maar ook voor de potentiële aanvragers sterk richtinggevend kan zijn; het trainen van medewerkers van lokale centra zoals de VDAB, de onthaalbureaus en de Huizen van het Nederlands, met het oog op een betere begeleiding en voorbereiding van individuele dossiers.

Ten slotte verwacht ik veel van een aantal initiatieven op Europees niveau, die ons moeten toelaten om op langere termijn grotendeels af te stappen van de individuele behandeling van dossiers. Ik denk dan aan de ontwikkeling van een European qualification area, waarvoor tijdens de Bolognaconferentie in Bergen de eerste stappen werden gezet. In die Europese erkenningsruimte zullen hogeronderwijsdiploma's van de landen die lid zijn van het Europees Consor-

tium voor Accreditatie automatisch erkend worden op basis van de onderlinge erkenning van de accreditatiebeslissingen. Hiervoor kunnen we uiteraard dankbaar voortbouwen op de ervaringen met onze Nederlandse collega's. NARIC-Vlaanderen zal bij deze ontwikkelingen betrokken blijven.

Mevrouw Berx, de EVC/EVK-procedure geeft ons inderdaad een aantal mogelijkheden die we bij de strikte gelijkwaardigheidsverklaring niet hebben. Het inbrengen van EVC's en bepaalde EVK's biedt een bredere basis voor het inschatten van kennen en kunnen dan enkel en alleen het diploma. De EVC/EVK-procedure leidt daardoor tot een veel genuanceerder oordeel dan de louter zwart-witte ja/nee-beslissing bij de procedure voor de gelijkwaardigheidsverklaring. Zeker voor wie naast het diploma ook heel wat ervaring op tafel kan leggen, leidt dit vaak tot een volledig ander beeld. Ook voor wie door omstandigheden helemaal geen documenten kan voorleggen, kan EVC/EVK een oplossing bieden. In die gevallen lijkt het mij dan ook aangewezen dat veeleer langs die weg gestreefd wordt naar het halen van een Vlaams diploma, in plaats van een bijkomende en parallelle procedure bij NARIC uit te bouwen, die ook met EVC's en bepaalde EVK's rekening houdt. In het antwoord op de vraag om uitleg van mevrouw Vanderpoorten heb ik verwezen naar een initiatief van het departement Verpleegkunde van de Katholieke Hogeschool Leuven.

De EVC/EVK-procedure is volgens mij niet de *deus ex machina* die de procedure voor gelijkwaardigheidsverklaring helemaal naar de geschiedenisboeken kan verwijzen. Om te beginnen zou dat de indruk wekken dat Vlaanderen een buitenlands hogeronderwijsdiploma per definitie niet als gelijkwaardig beschouwt met een Vlaams hogeronderwijsdiploma, en er dus steeds een EVC/EVK-toets moet gebeuren. Dat staat haaks op de eerder vermelde initiatieven op Europees vlak. Mevrouw Berx, u verwijst terecht naar de kostprijs van de EVC/EVK-procedure. EVC/EVK is een heel belangrijke aanvulling, maar geen volledig alternatief.

Ik heb al verwezen naar het uittekenen en kritisch herbekijken van processen, wat moet toelaten om op basis van de werklust de personeelsbehoefte bij NARIC, in termen van aantallen en competenties, correct in te schatten. Dat zal concreet gebeuren aan de hand van de Corporate Modeler-software. Dat is een informaticapakket voor proces- en informa-

tieanalyse, dat ook elders in het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap wordt toegepast. Ik zal er bij het departement Onderwijs op aandringen dat aan de resultaten van die oefening daadwerkelijk gevolg wordt gegeven.

De aanvragers hebben uiteraard recht op inzage in hun persoonlijk dossier, met inbegrip van de volledige adviezen van de experts. Mocht daarover ooit een andere indruk gewekt zijn, wil ik dat hierbij rechtzetten. Toch wil ik opmerken dat de erkenningsbeslissingen van NARIC normaliter al alle relevante argumenten bevatten die de adviesverleners hebben aangebracht. Bovendien kan het niet de bedoeling zijn om aanvragers buiten NARIC in discussie te laten treden met de deskundigen die over hun dossier een niet-bindend advies hebben uitgebracht. NARIC moet de buffer blijven tussen de adviesverlenende experts en de aanvragers. Indien die bufferfunctie zou worden opgeheven, vrees ik dat niet veel experts nog geneigd zullen zijn om adviezen te verstrekken, en dat bovendien gratis te doen.

U vroeg ten slotte nog naar de precedents. Ik heb al geantwoord dat we terzake maatregelen zullen nemen.

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord, dat me veel voldoening geeft. Vooral dan het publiek maken van de precedents en het bouwen aan een Europese ruimte waar diploma's veel sneller kunnen worden erkend, geven me voldoening. Voor wie daarbuiten valt, zullen er natuurlijk nog steeds problemen zijn. Het lijkt me nuttig dat in die Europese ruimte ook de diverse landen zouden worden toegelaten hun diverse precedents bekend te maken. Zo zal er bijna wereldwijd informatie beschikbaar zijn over diploma's die aan buitenlandse instellingen zijn uitgereikt. Ik weet dat dit dan opnieuw zal moeten worden gevolgd, daar er wijzigingen kunnen optreden en de kwaliteit kan variëren gedurende een bepaalde periode.

Ik hoop alleen dat een en ander vrij snel kan worden geïmplementeerd.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over vrije internaten

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte leden, de internaten zitten om diverse redenen in de lift. We zien tegelijk een grotere verscheidenheid aan gebruikers. De nood aan zorgverbreding in de internaten neemt duidelijk toe. Met de huidige omkadering kunnen de vrije internaten moeilijk beantwoorden aan de vele verwachtingen en taken.

In de beleidsnota Onderwijs en Vorming staat te lezen dat de gesubsidieerde internaten op eenzelfde wijze zullen worden behandeld als de internaten van het gemeenschapsonderwijs. Behoren tot een bepaald net kan geen basis vormen voor een verschil in financiering, zo luidt het verder in de nota. Concreet gaat het over drie personeelscategorieën met betrekking waartoe de lat gelijk moet worden gelegd met het gemeenschapsonderwijs.

Ten eerste zijn er de gesubsidieerde opvoeders. Gelijkschakeling zou hier betekenen dat de gesubsidieerde internaten één opvoeder per internaat krijgen, aangevuld met één opvoeder per 21 inwonende leerlingen die ingeschreven waren op 1 februari van het voorgaande schooljaar. Uiteraard moeten zij ook dezelfde verloning krijgen als hun collega's uit het gemeenschapsonderwijs.

Ten tweede is er het bevorderingsambt van beheerder. Het geldelijk statuut van de beheerder vraagt om verfijning, zodat het ambt in de praktijk als een volwaardig onderwijsambt wordt beschouwd en de overstap van onderwijs naar internaat en omgekeerd geen financiële gevolgen heeft.

Ten derde is er het arbeidspersoneel. Minimum één personeelslid per internaat is hier nodig, aangevuld met één personeelslid per 21 internen. Hiermee bevinden we ons natuurlijk wel op het terrein van de werkingsmiddelen, waarmee deze personeelscategorie wordt betaald. Alleszins is ook hier in de gesubsidieerde internaten een grotere bezetting en een betere verloning voor contractueel arbeidspersoneel nodig.

Mijnheer de minister, bent u al voldoende gevorderd met uw voorbereidingswerk voor het nieuwe financie-

ringssysteem in het leerplichtonderwijs om te kunnen voldoen aan de net geschetste nijpende personeelsvragen van de vrije internaten? In het planningsoverzicht van de ontwerpdecreten voor 2005-2006 is de hele periode gereserveerd voor bespreking, onderzoek en voorbereiding van het nieuwe financieringssysteem in het leerplichtonderwijs. Zal in dat werk ook aandacht worden gegeven aan de financieringsituatie van de vrije internaten?

De voorzitter: Mevrouw Van Kerrebroeck heeft het woord.

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Ik wil me aansluiten bij deze vragen. Het belang van deze kwestie hoeft niet langer te worden beklemtoond. Wel wil ik aandacht vragen voor het feit dat er vandaag verschillende types van internaten bestaan, die elk hun waarde hebben. Ik zou niet graag een van die types zien verdwijnen. Ik doel hier op het verschil tussen autonome internaten, die ter beschikking staan van alle leerlingen uit een regio, en bij een bepaalde school aangehechte internaten. In het tweede geval krijgt het pedagogisch concept dat in de school bestaat er vaak zijn verlengde, en maar goed ook. De zorg die er wordt besteed aan leerlingen, wordt ook gegeven in het internaat. Zo kan men de leerlingen blijven volgen. Om terechte economische redenen zijn er natuurlijk ook autonome internaten nodig, waarvan alle leerlingen uit een regio die er nood aan hebben, gebruik kunnen maken. Ik pleit voor het behoud van beide types.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, mijnheer De Meyer, u situeert uw vraag terecht binnen de beleidsnota Onderwijs en Vorming. Daarin staat, wat de internaten betreft, echter meer dan dat de gesubsidieerde internaten op eenzelfde wijze zullen worden behandeld als de internaten van het gemeenschapsonderwijs, waardoor het behoren tot een bepaald net op zich geen basis meer zal vormen voor een verschil in financiering.

In de eerste plaats stel ik, wat de internaten betreft, vast dat leerlingen niet alleen om studieredenen in een internaat worden ingeschreven. Ook familiale en sociale redenen spelen een rol. Het aantal door doorverwijzingsinstanties geplaatste leerlingen neemt toe. De gezinsvervangende functie van een internaat, met een algemene opvoedingsondersteuning, studiebege-

leiding en het opvangen van normale gedragsproblemen, wordt steeds meer aangevuld met de begeleiding bij een veelheid van maatschappelijke problemen.

Dat heeft tot gevolg dat de zorgverbreding in de internaten sterk uitgebreid en meer gediversifieerd is geworden. Ik heb in mijn beleidsnota gesteld dat in het kader van deze zorgverbreding progressief een aangepaste omkadering moet worden uitgewerkt. Ik verheug me erover dat ook u oog hebt voor het probleem van de uitbreiding van de zorgverbreding in alle internaten, tot welk onderwijsnet ze ook behoren. Internaten kunnen als maatschappelijke actor een belangrijke rol spelen in het gelijkheidsbeleid. In het dossier 'Vrije internaten. Herfst 2005', dat mij recentelijk door het VSKO werd overgemaakt, wordt gesteld dat deze passus in een notendop een correct beeld geeft van de hedendaagse internaatsrealiteit. Ook de opmerkingen van het gemeenschapsonderwijs naar aanleiding van de hoorzitting Internaten in de onderwijscommissie van 31 mei 2001 wijzen op deze gewijzigde maatschappelijke opdracht.

De beleidsnota stelt ook dat er speciale aandacht moet gaan naar de internaatsvoorzieningen voor buitengewoon onderwijs die nu door Welzijn worden gefinancierd. Deze zouden om de organisatorische eenheid en de continuïteit met de orthopedagogische en medische begeleiding binnen het schoolgebeuren te behouden met een aangepaste omkadering en financiering geïntegreerd moeten worden binnen Onderwijs. Daartoe moeten de nodige afspraken met Welzijn worden gemaakt.

Als ik in de beleidsnota spreek over de groei naar échte scholengemeenschappen, stel ik dat de internaten zich moeten situeren in een geheel netwerk van welzijns- en gezondheidsvoorzieningen. Binnen de scholengemeenschappen moet worden nagegaan of een internaat verbonden moet blijven aan één onderwijsinstelling, dan wel als autonome instelling een plaats binnen het samenwerkingsverband moet krijgen.

Ten slotte wijs ik op mijn intentie om de administratieve en geldelijke situatie van de zogenaamde zij-instromers te verbeteren. Gelet op de enorme budgettaire meerkost die dit meebrengt, zal dit enkel selectief en gradueel kunnen gebeuren. De meerwaarde van de opgedane beroepservaring voor het functioneren in het onderwijs is daarbij een zeer belangrijk criterium. Zo bestaan nu al maatregelen tot het geldelijk valideren van nuttige ervaring in de

internaten buitengewoon onderwijs van de thans nog door Welzijn gesubsidieerde sector, eenmaal het personeelslid een overgang naar Onderwijs maakt.

Zonder de noodzaak om op korte termijn iets te doen voor de vrije gesubsidieerde internaten voor het gewoon onderwijs te willen loochenen, blijkt toch dat de problematiek complexer is dan de gerichte vraag van de heer De Meyer.

Wat de eerste concrete vraag van de heer De Meyer betreft, heb ik mijn gesprekspartners altijd gewezen op de complexiteit van het probleem maar ook op het perspectief van het nieuwe financierings- en omkaderingsmechanisme, met ingang van 1 september 2008.

Dat heb ik gedaan ten aanzien van de vrije gesubsidieerde instellingen die hun desiderata op verschillende wijzen kenbaar maken, hun koepelorganisatie en de onderwijsvakbonden. Ik heb dat ook gedaan toen in begin van dit schooljaar het 'Internaat aan zee' te Oostende van het gemeenschapsonderwijs een noodkreet slaakte naar mij, maar ook in de pers, over de problematiek van zijn dagelijkse werking. De beheerder stelde dat meer dan een vierde van zijn internen als speciale gevallen aangemerkt konden worden. Onder hen waren er een tiental geplaatste jongeren.

Binnen het onderwijsdepartement bereidt momenteel een werkgroep ad hoc, bestaande uit medewerkers van mijn kabinet en de administratie, een startnota voor die mij wellicht voor het einde van 2005 zal worden bezorgd. Deze nota bevat een aantal denksporen, overwegingen, knelpunten en vragen waarover in een volgende fase principebeslissingen moeten worden genomen om de werkzaamheden met betrekking tot het nieuwe financieringsmechanisme te kunnen vervolgen. In mijn beleidsbrief 2005-2006 stel ik voorop dat ik tegen het einde van dit schooljaar een discussienota zal publiceren.

Bij het uittekenen van de scope, het toepassingsgebied waarop in eerste instantie zal worden gewerkt, is rekening gehouden met de budgettaire ruimte waarover de Vlaamse onderwijsoverheid op termijn binnen de meerjarenbegroting zal beschikken. Voorgestelde concepten en maatregelen worden altijd op hun financiële haalbaarheid getoetst.

In een mij al bekend ontwerp van deze startnota wordt de financiering of subsidiëring van de internaten meegenomen als een specifiek geval. De thema-

tiel zal omwille van de gewijzigde maatschappelijke functie van de gewone internaten van het gesubsidieerd onderwijs, én qua omkadering én qua werkingsmiddelen, en van de internaten van het buitengewoon onderwijs, zowel van het gemeenschaps- als van het gesubsidieerd onderwijs, zeker meegenomen worden. Het is mijn ambitie om deze problematiek in het kader van de nieuwe financiering te behandelen.

Wat het planningsoverzicht van de ontwerpdecreten 2005-2006 betreft, is op dit moment niets concreets voorzien. Dat zou kunnen veranderen, als uit de gesprekken met de onderwijsnetten en vakbonden zou blijken dat onze gesprekspartners prioriteit zouden verlenen aan een minstens gedeeltelijke oplossing van de gestelde problemen in de internaten van het gewoon en buitengewoon onderwijs. Hun eisencahiers moeten wel de in bespreking zijnde CAO Onderwijs VIII betreffen binnen de in de meerjarenbegroting 2005-2009 voorziene graduele opbouw van middelen. Deze voorziet al vanaf het begrotingsjaar 2006 in een beperkte budgettaire ruimte voor deze sectorale overeenkomst. Ik beklemtoon nogmaals dat zich een opportuniteit aandient door het feit dat de CAO-onderhandelingen nu opstarten. Ik nodig ook de koepels uit om deel te nemen aan het overleg.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Ik benadruk hier dat de minister in zijn beleidsnota ongetwijfeld een hoopvol perspectief heeft gecreëerd. Door het feit dat internaten opnieuw wat meer in de lift zitten en meer leerlingen krijgen, maar ook grotere behoeften hebben, is het vrij normaal dat de vraag naar concrete resultaten toeneemt. Ik begrijp uit het antwoord van de minister dat hij zeker vorderingen wil en dat zijn engagement gemeend is.

Ik heb twee bemerkingen. Het is nu misschien niet het juiste moment om in te gaan op de complexe problematiek rond de bevoegdheden Welzijn en Onderwijs wat internaten betreft. We moeten er later zeker over van gedachten wisselen. Bij de internaten leeft echter wel de vraag wanneer in de begroting concrete resultaten mogen worden verwacht. Dat was minder duidelijk.

Minister Frank Vandenbroucke: De mensen die de vraag stellen, zullen in het CAO-overleg vertegenwoordigd zijn. Zij kunnen daar stellen dat dit punt voor hen de allereerste prioriteit is.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw An Michiels tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de aanpassing van de schoolboeken aan de nieuwe spelling

De voorzitter: Mevrouw Michiels heeft het woord.

Mevrouw An Michiels: Vorige week konden we via de kranten een hele polemiek volgen rond de voorstelling van het nieuwe Groene Boekje. Sommige mensen zuchtten: 'Alweer een nieuwe spelling en de vorige is nog niet eens verteerd.' Andere mensen lieten weten dat het niet om een verandering, maar wel om een optimalisering gaat.

Er circuleerden ook heel wat cijfers. Soms had men het over 'slechts 896 aanpassingen', of '2,6 tot 2,7 percent van de woorden worden binnenkort anders gespeld', of nog '40 regels'. Het deed vele mensen besluiten dat correct spellen er niet eenvoudiger op zal worden. Zelfs u gaf dit toe door te stellen dat zonder fouten spellen een lastige bezigheid zal blijven.

Een andere vraag betrof de noodzaak om de schoolboeken aan de nieuwe spelling aan te passen. Hierover zei u dat de nieuwe spelling pas in het schooljaar 2006-2007 van kracht wordt, zodat uitgevers ruim de tijd hebben om hun boeken aan te passen.

De uitgeverijen reageerden anders door te stellen dat alle boeken die vanaf nu gedrukt worden, reeds aan de nieuwe spelling aangepast moeten zijn. Scholen vragen zich af wat ze met hun schoolboeken moeten doen. Bij de ouders rijst dan weer de vrees dat ze weer eens op kosten worden gejaagd. Bij het katholiek onderwijs werd al een oplossing naar voren geschoven. De leraren zullen vanaf volgend schooljaar correcte taal op het schoolbord schrijven. Als er in de oude leerboeken fouten staan, zullen zij door de leerlingen worden verbeterd. In het geval er te veel taalfouten op één bladzijde staan, kan de leerkracht A4'tjes roddelen met de correcte tekst.

Mijn vragen zijn de volgende. Kunt u zich in de geciteerde werkwijze vinden? Zal er vanuit het departement Onderwijs een algemene richtlijn uitgevaardigd

worden voor de scholen? Welke richtlijn geeft u eventueel aan de scholen mee? Welke maatregelen neemt u om ervoor te zorgen dat ouders niet nodeloos op kosten gejaagd worden door het feit dat scholen eisen dat woordenboeken, atlassen en zo meer aangepast worden aan de nieuwe spelling? Ik heb begrepen dat u dat niet expliciet zult vragen.

In de pers wordt ook gesproken van een nieuw keurmerk van de Nederlandse Taalunie. Zal dit keurmerk ook verplicht vermeld worden op de schoolboeken?

Een ander probleem betreft de bijscholing van de leerkrachten. Vanuit katholieke zijde werd ook al een oplossing betreffende de bijscholing van de leerkrachten aangereikt. Scholen zullen zelf intern een soort opleiding voor leerkrachten opzetten. De leerkrachten Nederlands zullen hun collega's de vernieuwde spelling aanleren.

Ook hierbij heb ik een vraag. Zal het departement Onderwijs instaan voor de navorming van de leerkrachten? Of zullen de scholen zelf oplossingen moeten zoeken om alle leerkrachten vertrouwd te maken met de nieuwe spelling?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, op de eerste vraag kan ik antwoorden dat ik met de geciteerde werkwijze akkoord kan gaan. Het lijkt me logisch dat uitgevers hun nieuwe drukken vanaf nu in de spelling volgens de nieuwe editie van de Woordenlijst laten verschijnen. Het is precies om dat type van pragmatische oplossingen mogelijk te maken dat de invoeringsdatum 1 augustus 2006 is, met andere woorden het begin van het volgende schooljaar. Het lopende schooljaar is dus een overgangsjaar.

Tijdens de persconferentie van 13 oktober heb ik gezegd dat het verstandig is de leerlingen vanaf nu spellingonderwijs aan te bieden op basis van de nieuwe editie van de Woordenlijst en ze niet nog een jaar met spellingregels te confronteren die volgend jaar toch veranderen. Ik denk dan bijvoorbeeld aan de beruchte 'paarde-n-bloemregel'. Dat neemt niet weg dat schoolboeken niet onmiddellijk moeten vervangen worden. Die kunnen uiteraard hun normale levenscyclus doorlopen. Alle leerkrachten moeten de leerlingen wijzen op spellingveranderingen. Dat geldt vooral voor de leerkrachten die te maken hebben met

onderdelen van handboeken die rechtstreeks over spelling gaan. Het verbeteren van de schoolboeken lijkt mij bovendien een goede methode om de leerlingen te laten kennismaken met de aanpassingen en ze op die manier de nieuwe spellingregels te leren.

Ik verwacht dat de uitgevers van schoolboeken, die hun bestaande uitgaven nu moeten screenen in functie van de nieuwe spellingregels, het resultaat van hun speurwerk, in de vorm van een lijst van wijzigingen per schoolboek, ter beschikking stellen van de scholen en de leerkrachten. De Nederlandse Taalunie heeft overigens ten behoeve van de uitgevers een eenvoudig computerprogramma ontwikkeld waarmee woorden kunnen worden opgespoord waarvan de spelling is veranderd. Met dat hulpmiddel kunnen uitgevers de scholen snel en gemakkelijk informeren over wijzigingen in hun uitgaven. Zulke lijsten met wijzigingen zijn voor scholen en leerkrachten handige instrumenten die de leerkracht, die bij wijze van inloopoefening zelf al aan de slag ging, de garantie bieden dat ze geen enkele verouderde spellingvorm in het betrokken schoolboek over het hoofd zien.

In vele gevallen zal dat allemaal niet nodig blijken. Ik denk dan bijvoorbeeld aan de leerboeken wiskunde. Verder weten we dat slechts een klein aantal veranderingen worden doorgevoerd. In een werkboek Nederlands voor het vierde jaar van het secundair onderwijs blijken 22 wijzigingen nodig op een totaal van 52.000 woorden, wat neerkomt op 0,04 percent van het totaal.

Het departement Onderwijs zal hierover een verduidelijkende richtlijn aan de scholen overmaken. Dat heb ik op de persconferentie van 13 oktober aangekondigd. Ik zei toen dat in de volgende weken scholen gerichte informatie zullen ontvangen over de nieuwe woordenlijst, en hoe ze daarmee moeten omgaan. Dat zal onder meer gebeuren via het tijdschrift Klasse, elektronische nieuwsbrieven zoals Schooldirect en Lerarendirect en de Taaltelefoon.

Wat uw tweede vraag betreft, ligt het voor de hand dat ouders en scholen via de bestaande kanalen zoals Klasse voor Ouders, websites van schoolnetten en ouderverenigingen en dergelijke worden geïnformeerd over het feit dat de schoolboeken die zij nu gebruiken, niet moeten worden vervangen. Wat ik hierboven al als antwoord gaf, kan ook in dit geval in de mate van het mogelijke worden toegepast. Ik bedoel daarmee bijvoorbeeld dat uitgeverijen die hun oude atlassen nu screenen op de nieuwe spel-

ling, lijsten kunnen aanmaken van wat moet worden gewijzigd. Die lijsten kunnen ze de scholen bezorgen. De scholen kunnen de lijsten als addendum van bepaalde schoolboeken, atlassen en andere naslagwerken van en voor de leerlingen voegen. Eventueel kan worden gesuggereerd om bij twijfel contact op te nemen met de Vlaamse Infolijn. Mijn medewerkers zullen de Vlaamse Infolijn van deze nieuwe opdracht op de hoogte brengen.

Wordt het nieuwe keurmerk ook op de schoolboeken verplicht? Neen, want het keurmerk van de Taalunie is beperkt tot naslagwerken voor het grote publiek, zoals woordenboeken, spellingboeken en programma's voor automatische spellingcontrole. Het is niet bedoeld voor schoolboeken. Omdat de officiële spelling in het onderwijs verplicht is, is het vanzelfsprekend dat de schoolboeken de officiële spelling volgen. Het Spellingslogo van de Taalunie, zoals het keurmerk officieel heet, is trouwens voor de algemene naslagwerken evenmin verplicht. Het staat de makers van naslagwerken vrij om al dan niet met de Taalunie samen te werken en al dan niet de officiële spelling te volgen. Wie gebruik maakt van het aanbod van de Taalunie, moet echter wel voldoen aan een reeks strikte kwaliteitscriteria.

Er zal niet veel behoefte zijn aan omscholing, omdat aan de bestaande regels bijna niets verandert en veel van de nieuwe principes weinig of geen impact hebben op het spellingonderwijs. De oplossing voorgesteld door het katholiek onderwijs is een voorbeeld dat door alle scholen zou kunnen worden gevolgd.

Het departement Onderwijs zal een beknopte brochure – in papier en digitaal, aangeboden via de website van het departement – beschikbaar stellen met het overzicht van de veranderingen die voor het onderwijs van belang zijn. Naast 'de paarde-n-bloemregel' moet daarbij vooral worden gedacht aan het hoofdlettergebruik voor historische perioden en gebeurtenissen en voor volkennamen. De Taalunie heeft me meegedeeld dat zij de onderwijsdepartementen in Nederland en Vlaanderen wil helpen bij de uitwerking van zo'n brochure.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de trajectbegeleiding in het deeltijds beroepssecundair onderwijs

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, enkele weken geleden hebben coördinatoren van centra voor Deeltijds Beroepssecundair Onderwijs me hun bezorgdheid over de trajectbegeleiding meegedeeld. Tijdens de vorige legislatuur is de problematiek van de trajectbegeleiders in het DBSO al aangekaart in de commissie, naar aanleiding van een discussie over een tijdelijk traject. Het project in kwestie is in de loop van die legislatuur omgezet in het project 'bevordering van de werkervaring'. Dat zorgde voor een aanvullende omkadering in de centra voor DBSO.

Het project werd geëvalueerd in de vorm van een schriftelijke bevraging van de centra. Het resultaat was positief. Op dat moment gebeurde de organisatie en de financiering van de trajectbegeleiding van de centra op basis van een VESOC-akkoord, waardoor de uren in kwestie niet organiek konden worden verrekend en leraren dan ook niet op basis van die prestaties vastbenoemd konden worden. Dat leidde nogal eens tot personeelsverloop en dus tot een gebrek aan continuïteit in belangrijke opdrachten voor de meest kwetsbare jongeren. Uitgerekend voor hen is die continuïteit dubbel belangrijk.

Toenmalig minister van Onderwijs Vanderpoorten stelde in haar antwoord op een vraag om uitleg dat werd onderzocht of men een andere, structurele financiering kon organiseren waarin ook de niet-organieke middelen geïntegreerd zouden worden. Een gelijkaardige operatie werd al doorgevoerd in het kader van het GOK-decreet en nadien ook voor de uren voor GON-begeleiding: aanvankelijk waren die uren projectmatig en konden de betrokken personeelsleden niet in zulke uren vastbenoemd worden. Nu kan dat wel, wat de continuïteit verzekert.

Daarom graag deze vragen aan de minister. Wat is de stand van zaken inzake het project 'bevordering van de werkervaring'? Kunnen we verwachten dat in de toekomst een vaste benoeming in de centra DBSO mogelijk wordt? Wanneer zou dat kunnen?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, de extra uren-leraren die aan de centra voor Deeltijds Beroepssecundair Onderwijs worden toegekend met het oog op trajectbegeleiding voor de bevordering van de werkervaring hebben vanaf het schooljaar 2005-2006 een structureel karakter gekregen. Dat betekent dat die middelen recurrent van aard zijn en voor de betrokken personeelsleden de voordelen genereren inherent aan een organieke regeling, onder meer op het vlak van benoeming.

Jaarlijks dient de omvang van deze middelen wel te worden bepaald in functie van de beschikbare begrotingskredieten. Voor het lopend schooljaar bedraagt dit bijkomend 0,14 uren-leraar per leerling. Het gaat uitsluitend over leerlingen die voor het einde van de leerplicht in het deeltijds onderwijs zijn gestapt en uiterlijk tot en met het schooljaar dat eindigt in het kalenderjaar waarin ze de leeftijd van 20 jaar bereiken. Op sommige plaatsen levert men ook inspanningen voor mensen die wat ouder zijn, maar deze regeling geldt niet voor hen. De omvang van de coëfficiënt is dus gelijk aan die die de voorgaande schooljaren op experimentele basis werd toegekend.

Onderhavige omkadering is opgenomen in een ontwerpbesluit dat door de Vlaamse Regering reeds principieel werd goedgekeurd en onderhandeld en dat, na een advies van de Raad van State, eerlang zijn definitief beslag zal krijgen. De centra Deeltijds Beroepssecundair Onderwijs werden hiervan, onder voorbehoud, reeds in augustus op de hoogte gebracht, zodat ze de voorbereiding van het schooljaar en de verdeling van de opdrachten er konden op afstemmen.

Boven op de organieke middelen wordt aan de centra Deeltijds Beroepssecundair Onderwijs die in het experiment 'modularisering' zijn gestapt, een verhoging van de middelen voor trajectbegeleiding toegekend. Die verhoging bedraagt voor het schooljaar 2005-2006 0,36 uren-leraar per in aanmerking genomen leerling. Vermits modulair onderwijs sowieso een onderwijsexperiment is, zijn ipso facto deze aanvullende middelen niet-organiek. De goedkeuringsprocedure van de regelgeving hierover is nog niet afgewerkt. De stand van zaken is dus dezelfde als die die ik al in mijn eerste antwoord heb geschetst, met dien verstande dat de centra ook reeds in augustus

2005, opnieuw onder voorbehoud, werden geïnformeerd.

Mevrouw Kathleen Helsen: Mijnheer de minister, is het juist dat de extra omkadering die jaarlijks wordt toegekend, afhankelijk is van de geplande middelen in de begroting. Is het mogelijk om daarvoor een vaste omkaderingscoëfficiënt toe te kennen? De centra zouden zich dan beter kunnen organiseren en de ondersteuning aan leerlingen beter kunnen garanderen. We maken toch werk van het voltijds engagement, waarin de trajectbegeleider in de centra ervoor moet zorgen dat de leerlingen gedurende 5 dagen worden begeleid. We moeten die functie waarderen en dus een vaste omkadering toewijzen.

Ook het statuut van de leersecretarissen hebben we versterkt. Kan dat ook worden verbeterd voor de trajectbegeleiders in de Centra voor Deeltijds Onderwijs?

Minister Frank Vandenbroucke: Het zou inderdaad beter voorspelbaar moeten worden voor de betrokken centra. Vandaag gebeurt dat wisselvallig. We continueren wat er was. We moeten nadenken over de relatie tussen de Centra voor Deeltijds Onderwijs en de Centra voor Leren Werken.

Ik wil eerst de totale hervorming op het goede spoor zetten voor we de details vastleggen. We kunnen niet in functie van beschikbare budgetten blijven werken. Dat moet inderdaad op een andere manier gebeuren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Greet Van Linter tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het leerlingenvervoer en de implantatie van scholen voor buitengewoon onderwijs

De voorzitter: Mevrouw Van Linter heeft het woord.

Mevrouw Greet Van Linter: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, midden oktober konden we in de pers berichten lezen over de school Kasterlinden in Sint-Agatha-Berchem. In deze school kunnen kinderen met autismespectrumstoornissen, kinderen met gehoorproblemen en slechtzienden

terecht. Kinderen die er naar school gaan, hebben recht op gratis vervoer, wat voor deze kinderen broodnodig is.

Sommige leerlingen van de school Kasterlinden zijn elke dag 6 uur onderweg met de schoolbus. Door een gebrek aan dergelijke scholen komen sommige leerlingen uit Mechelen, Leuven, of zelfs uit Lier. Andere scholen voor dit type van onderwijs liggen in Antwerpen, Gent, Brugge en Hasselt. Dat maakt de geografische spreiding erg groot.

Het betekent dat Kasterlinden de enige school is van het officieel onderwijs, naast het stedelijk lager onderwijs van Antwerpen, die onderwijs aan gehoorgestoorden aanbiedt. Alle leerlingen die gratis busvervoer krijgen in Kasterlinden, zijn decretaal rechthebbende leerlingen.

Directeur Nijs van Kasterlinden verklaart: 'Door de groei van het aantal leerlingen moeten er meer kinderen op de bus. Die moet dan meer rondjes draaien eer iedereen op de bus zit.' Wie ver van de school woont, is dus heel lang onderweg. Om aan de groeiende vraag te beantwoorden, worden grotere bussen ingezet om zuiniger te zijn. Daardoor worden reisafstanden en -tijden langer.

De leerlingen van Kasterlinden mogen gratis met het openbaar vervoer rijden. Sommigen kunnen dat echter niet, precies omwille van hun stoornis. Nu worden 5 bussen betaald door Onderwijs en 1 bus door de VGC. Dat zijn 6 bussen voor 108 leerlingen.

Minister Vanhengel van de VGC, bevoegd voor Onderwijs, ziet niet direct een oplossing en pleit voor het internaat van de school: 'Dat lijkt hard. Maar als ze zo lang onderweg zijn, kunnen ze die oplossing toch overwegen.'

Mijnheer de minister, bent u op de hoogte van dit probleem? Zijn er in Vlaanderen nog meer scholen voor buitengewoon onderwijs die met dit probleem kampen? Onderschrijft u de mening van minister Vanhengel? Wat is uw standpunt terzake? Welke initiatieven nam u reeds in antwoord op deze problematiek? Hebt u specifieke oplossingen gepland in het aangekondigde decreet aangaande het leerlingenvervoer? Waarom is er gekozen voor een kortetermijnoplossing, dus grotere bussen, in plaats van een structurele oplossing, dus een betere spreiding van BuO-scholen?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: De organisatie van het collectief zonaal leerlingenvervoer is sedert september 2001 overgeheveld naar De Lijn. Het is een van de taken van De Lijn om de reisroutes voor leerlingen in het buitengewoon onderwijs te plannen, te organiseren en uit te voeren, al dan niet in eigen beheer. Het bewaken van de kwaliteit van het collectief zonaal leerlingenvervoer is dus een taak van De Lijn.

Als minister van Onderwijs ben ik op de hoogte van het probleem van de lange ritduurtijden in het buitengewoon onderwijs, in casu in de school Kasterlinden te Sint-Agatha-Berchem. Klachten over het leerlingenvervoer in het buitengewoon onderwijs die bij mij toekomen, worden steeds doorgestuurd naar minister van Mobiliteit Van Brempt, de voogdijminister van De Lijn. Ik vraag steeds nadrukkelijk dat ze er bij De Lijn op aandringt de gesignaleerde problemen grondig te onderzoeken en naar aanvaardbare oplossingen te streven.

Het is enerzijds aan De Lijn om het leerlingenvervoer zodanig te organiseren dat leerlingen binnen aanvaardbare reistijden naar school kunnen gaan en terug naar huis keren. Anderzijds is er het probleem van de inplanting van de scholen voor buitengewoon onderwijs in het onderwijslandschap. Zoals u weet is het buitengewoon onderwijs ingedeeld in acht verschillende types.

Scholen met type 6, blinden en slechtzienden, en type 7, doven en slechthorenden, komen slechts op een zeer beperkt aantal plaatsen voor. Leerlingen met autismespectrumstoornissen worden niet ondergebracht in een bepaald type. Deze leerlingen doen een beroep op scholen die voor deze leerlingen speciale autiklasjes inrichten. Voor deze leerlingen is het bereiken van de school binnen aanvaardbare ritduurtijden soms onmogelijk. De leerlingen wonen gewoon te ver van de dichtstbijzijnde school van het net van de vrije keuze die het type inricht waarnaar ze worden verwezen.

Het gebeurt vaker dat leerlingen uit type 6- en type 7-scholen, juist omwille van de vaak grote afstand tussen woonplaats en school, op internaat verblijven. Het leerlingenvervoer mag voor ouders niet de doorslag geven om hun kind in te schrijven in een internaat.

Momenteel bereidt een werkgroep van het departement Onderwijs, in samenwerking met het secretariaat van de Vlaamse Onderwijsraad, een conceptnota voor over een sociaal en een werkbaar

onderwijscontinuüm. In dit onderwijscontinuüm wil ik een keten van mogelijkheden creëren, gaande van het gewoon tot het buitengewoon onderwijs en alles wat daartussen ligt, zoals GON-ondersteuning.

Enerzijds moet er meer plaats komen voor kinderen met beperkingen in het gewoon onderwijs, mits de nodige ondersteuning. Deze maatregel zal voor een aantal kinderen die nu in het buitengewoon onderwijs les volgen, een oplossing zijn, dicht bij huis. Anderzijds moet gespecialiseerde opvang in het buitengewoon onderwijs mogelijk blijven. Er zal worden nagegaan hoe we sommige van de huidige types in clusters kunnen samenbrengen, waardoor de scholen voor buitengewoon onderwijs hun deuren iets breder kunnen openzetten. Leerlingen van verschillende types zullen dan in meerdere scholen terechtkunnen. De kans dat ouders en leerlingen een gespecialiseerde onderwijssetting dicht bij huis vinden, wordt groter.

In het kader van een nieuw decreet leerlingenvervoer worden ook meer specifieke oplossingen voor het probleem van de lange ritduurtijden in kaart gebracht. Om de lange ritten in het leerlingenvervoer buitengewoon onderwijs te vermijden, zal de vrije keuze in het buitengewoon onderwijs moeten worden herbekeken. Men kan zich afvragen of de vrije keuze niet kan worden beperkt tot het vrij en officieel onderwijs, zoals in het gewoon basisonderwijs. Zo kunnen de ophaalgebieden verkleinen en kan de tijdsduur van de ritten verminderen.

Bij wijze van oefening breng ik momenteel in de proefregio Oost-Brabant de huidige situatie in kaart. In een tweede fase zal ik nagaan hoe het leerlingenvervoer er zal uitzien als de vrije keuze van de ouders en de leerlingen wordt beperkt tot vrij en officieel onderwijs.

Het inzetten van grotere bussen is een beleidsoptie van de Lijn. Ik zal bij mijn collega Van Brempt aandrigen op een snelle evaluatie van deze werkwijze. Misschien kan De Lijn ook op korte termijn andere oplossingen uitwerken voor het terugdringen van de lange ritduur. Een betere spreiding van het onderwijsaanbod in het buitengewoon onderwijs valt onder mijn verantwoordelijkheid. Aan een meer structurele oplossing voor het onderwijslandschap buitengewoon onderwijs wordt momenteel hard gewerkt.

De voorzitter: Mevrouw Van Linter heeft het woord.

Mevrouw Greet Van Linter: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord, dat me tevreden stelt. U pleit op een bepaald punt toch nog voor inclusief onderwijs. Kinderen met autisme hebben evenwel nood aan een duidelijke structuur in hun dagelijkse klaspraktijk, en moeten worden opgevangen in speciale op hun maat gesneden inrichtingen. Kinderen in het buitengewoon onderwijs hebben vaak ook logopedie of kinesitherapie nodig, en ze kunnen dat overdag in het onderwijs krijgen. Als ze echter in het inclusief onderwijs zitten, dan moet dat achteraf gebeuren, wat een zware bijkomende belasting is.

Toch blijkt ook dat u hard werkt aan een betere spreiding en het creëren van meer mogelijkheden in het buitengewoon onderwijs. Dat stemt me tevreden. Ik hoop dat u met mevrouw Van Brempt tot een betere oplossing komt voor het probleem van de bussen en De Lijn.

Minister Frank Vandenbroucke: U mag niet verkeerd begrijpen wat ik gezegd heb over het idee van het onderwijscontinuüm. Ik ga ervan uit dat we precies alle mogelijkheden moeten bieden, van buitengewoon onderwijs tot gewoon onderwijs en allerlei schakels daartussen. Ons idee is dat we op een fijnmazige manier kansen bieden in functie van het zorgniveau dat kinderen nodig hebben, hetzij in het gewoon onderwijs, hetzij in het buitengewoon onderwijs, en soms ook met keuzemogelijkheden tussen de twee als het zorgniveau dat toelaat.

Ik heb helemaal niet gezegd dat kinderen met autisme per se in het gewoon onderwijs moeten zitten, maar ik beweer ook niet dat ze per se in het buitengewoon onderwijs moeten zitten. Dat hangt eigenlijk af van hun situatie. U hebt echter goed begrepen dat de structuur waar ik naartoe wil, ervoor moet zorgen dat scholen voor buitengewoon onderwijs hun deuren tussen de types wat breder kunnen openzetten. Ze moeten daarom niet meer kinderen binnenhalen, maar ze moeten wel meer dan vandaag in staat zijn om verschillende types te verwelkomen. Dat zal bijdragen tot een betere spreiding. Daarnaast zorgt ook het inclusief werken, in de mate dat het lukt, voor een betere spreiding. Ik benader deze problematiek absoluut ondogmatisch, want we moeten gewoon het best mogelijke aanbod tot stand brengen.

Het vervoersprobleem hangt inderdaad samen met het onderwijslandschap en kan niet alleen met bussen opgelost worden. Het vraagt een oplossing waar-

bij rekening wordt gehouden met waar de scholen zijn en hoe breed hun deur open staat.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Mark Demesmaeker tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de toestroom van Frans-talige kinderen in het Nederlandstalige onderwijs in Halle-Vilvoorde

De voorzitter: De heer Demesmaeker heeft het woord.

De heer Mark Demesmaeker: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, deze vraag is ingediend in tempore non suspecto vanuit onze zorg om de uitvoering van de aanvullende regeringsverklaring van 18 mei. Na de mislukking van het BHV-dossier werd daarin ook voor het onderwijs in de Vlaamse Rand een belofte gedaan. Ik citeer: 'Voor het onderwijs zal de bijkomende omkadering van de basisscholen in de Rand structureel worden gemaakt, en zal een krachtig ondersteunings- en begeleidingsproject inzake taalvaardigheid opgezet worden.'

Mijn vraag gaat dan ook over de concrete invulling van dit engagement. Intussen – eergisteren – hebt u daarover uitleg gegeven. U besteedt een aanzienlijk pakket extra middelen om anderstalige kinderen in het Nederlandstalig onderwijs in de Vlaamse Rand beter te integreren. Daartoe zou een bijkomende omkadering worden geboden aan de basisscholen, goed voor 91 bijkomende jobs, om de taalachterstand bij anderstalige leerlingen weg te werken. Er komt ook extra ondersteuning voor de schoolteams, zoals lesmateriaal om te werken aan taalvaardigheid.

Die inspanningen tonen naar onze mening aan dat de Vlaamse Regering na het BHV-dossier wel degelijk werk maakt van een versterkt beleid voor de Rand. Degenen die altijd hebben beweerd dat de aanvullende regeringsverklaring van 18 mei een maat voor niets of een slag in het water zou zijn, hebben zich op zijn zachtst gezegd wat vergaloppeerd. De extra injectie van 2,7 miljoen euro voor 2006 en het bijkomend miljoen voor 2007 zijn welgekomen voor de scholen die te maken krijgen met een heel grote instroom van anderstaligen, kinderen van wie de huistaal niet het

Nederlands is. Die toestand stelt de scholen immers voor enorme uitdagingen, omdat de kwaliteit onder druk komt te staan en de taakbelasting van de leerkrachten enorm toeneemt.

Mijnheer de minister, we kunnen niet anders dan toejuichen dat u niet alleen de juiste analyse maakt, maar ook heel snel de nodige stappen zet. Mijn punt is echter het volgende. Op het terrein stellen we vast dat de problemen niet stoppen bij de 19 gemeenten die traditioneel bij de Vlaamse Rand worden gerekend. Dat zijn de 6 faciliteitengemeenten en de Vlaamse gemeenten die grenzen aan de faciliteitengemeenten of aan het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest.

Navraag bij de schooldirecties in de bredere Vlaamse Rand heeft een aantal frappante resultaten opgeleverd. Het blijkt dat de problemen door de toestroom van anderstalige leerlingen niet minder groot zijn in een heel groot deel van Halle-Vilvoorde dat buiten de traditionele Vlaamse Rand gelegen is. Dat is ook niet verwonderlijk, want ook daar wordt de invloed van Brussel gevoeld en bovendien liggen heel wat van die gemeenten vlak bij de taalgrens.

Ik doe een greep uit de cijfers. De basisscholen van het Onze-Lieve-Vrouwecollege in Halle inventariseren het aantal leerlingen van wie de ouders Franstalig of anderstalig zijn. Gemiddeld tellen die scholen 33 percent anderstalige leerlingen, met een uitschieter van 50 percent in de basisschool Essenbeek, een gehucht van Halle dat heel dicht bij Braine-le-Château ligt. In de basisschool Heilig Hart in Halle zijn er 16 percent anderstalige leerlingen, in de basisschool Don Bosco 25 percent en in de basisschool De Leerboom in Halle 36,6 percent. In de gemeentelijke Sportbasisschool De Oester in Oetingen in het Pajottenland zijn er 28 percent Franstaligen en anderstaligen. Daar heeft het te maken met de nabijheid van Edingen. De kleuterschool De Brug in Ternat telt 11,6 percent anderstalige leerlingen, de basisschool van Ternat 13,5 percent, de gemeentelijke basisschool in Galmaarden, nog wat verder weg, telt 10,5 percent en de kleuterschool van Leerbeek 20 percent.

Mijnheer de minister, ik vraag u om ook met die realiteit rekening te houden, want als we niet achter de feiten willen aanlopen, zijn er ook daar extra inspanningen nodig. U hoeft dat niet verkeerd te begrijpen, want het is geen kritiek. U hebt onze volledige steun, bij alles wat u doet voor de Vlaamse Rand. De budgettaire marge is nu eenmaal wat ze is, en impliceert

dat u in fasen te werk moet gaan. Niet alles kan in één keer worden aangepakt.

Ik wil hiermee alleen maar wijzen op het feit dat de problematiek inderdaad niet stopt aan de grenzen van de traditionele Vlaamse Rand, maar zich ook in grote, en toenemende mate daarbuiten voordoet. Daar vraag ik uw aandacht voor.

Mijnheer de minister, klopt deze situatieschets? Hebt u daar zelf ook gegevens over en onderkent u het probleem? Biedt u een perspectief om in de toekomst ook hiervoor iets te ondernemen?

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, in de hoorzitting die we op 27 oktober in de commissie Brussel hielden met een aantal mensen uit het onderwijsveld van de Vlaamse Rand, werd bevestigd wat iedereen al wist, ook al was voor sommigen de actuele toestand in bepaalde scholen in de Vlaamse Rand nogal ontvullend. Die toestand is echt wel zorgwekkend, onder andere door een versnelde immigratie uit het Brusselse, zowel in het basisonderwijs als in het secundair onderwijs. Wat betreft het secundair onderwijs lijken de problemen nog prangender in het technisch en het beroepsonderwijs. Er werden cijfers geciteerd over de schoolse vertraging. Die cijfers spreken voor zich. Het voluntarisme en de verbetering bij de onderwijskrachten is hoopgevend, maar toch is er een grote uitval.

De huidige ondersteuning in de rand- en taalgrensgemeenten volstaat op veel plaatsen niet. Mijnheer de minister, deze week hebt u een aantal maatregelen aangekondigd. Er zullen onder meer 91 extra leerkrachten Nederlands worden ingezet in het basisonderwijs. Ik onderschrijf de opmerking van de heer Demesmaeker dat dit maar een eerste stap kan zijn.

Mijnheer de minister, het probleem doet zich voor langs heel de taalgrens. U kent waarschijnlijk ook de voorbeelden uit Mese, waar zich dezelfde situatie voordoet als in de brede rand rond Brussel.

De maatregelen zijn positief, maar de vraag rijst of het structurele maatregelen worden. Als ik de pers goed heb gelezen, zou de maatregel beperkt blijven tot het basisonderwijs. Ook in het secundair onderwijs zijn er ernstige problemen met nieuwe andersta-

lige leerlingen uit het Brusselse, die nog geen contact hebben gehad met het Nederlands. Worden ook op dat terrein maatregelen genomen?

Ik zou graag weten wat, na de aangekondigde maatregelen, nog de verschillen in behandeling zijn tussen het Nederlandstalig onderwijs in Brussel en het Nederlandstalig onderwijs in de Vlaamse Rand.

Mijnheer de minister, u hebt nu deze maatregelen, voor een bedrag van 5 miljoen euro, aangekondigd. Tot op vandaag wordt door de Vlaamse Gemeenschap meer dan 10 miljoen euro besteed aan het Franstalig faciliteitenonderwijs. Op 1 januari 2006 zou hier verandering in moeten komen. U hebt de opdracht gegeven om de situatie te inventariseren. Is er vooruitgang merkbaar bij de onderhandelingen met de Franse Gemeenschap hierover?

De voorzitter: Mevrouw Michiels heeft het woord.

Mevrouw An Michiels: Mevrouw de voorzitter, ik wil nog een ander aspect onder de aandacht brengen. De cijfers tonen aan dat in een aantal scholen in de Vlaamse Rand zeer veel anderstaligen aanwezig zijn. Een gevolg daarvan is dat de Vlaamse leerlingen van die scholen nog verder wegtrekken, waardoor scholen in de ruimere omgeving geconfronteerd worden met zeer veel nieuwe leerlingen. Het gaat niet om anderstaligen, dus de nu aangekondigde maatregelen zullen daar geen invloed op hebben.

Mijnheer de minister, bent u ervan op de hoogte dat leerlingen van scholen met zeer veel anderstaligen naar scholen in de ruimere omgeving trekken, waardoor die scholen op hun beurt onder druk komen te staan door een toevloed van leerlingen? Zijn hierover cijfers beschikbaar? Worden maatregelen in het vooruitzicht gesteld om ook dit probleem aan te pakken en de tendens eventueel te keren?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw Michiels, ik kwam een tijdje geleden toevallig iemand tegen die verantwoordelijk is in een school uit de brede rand rond Brussel die ook met een sterke aangroei van het aantal leerlingen te maken krijgt. Het gaat evenwel niet uitsluitend om Nederlandstalige leerlingen.

Het is mogelijk dat we stromen van leerlingen niet in kaart brengen, maar ik denk niet dat uw voorbeeld

kenmerkend is voor het algemene beeld. Scholen die snel groeien, hebben soms ook veel nieuwe Franstalige leerlingen. Dan rijst de vraag waarom die Fransstalige leerlingen daar komen.

Mijnheer Van Nieuwenhuysen, over de vergelijking met de inspanningen voor Brussel durf ik niet te improviseren. We doen niet helemaal hetzelfde in de Vlaamse Rand. Als we alle inspanningen voor het Nederlandstalig onderwijs in Brussel bekijken, stellen we vast dat het om meer gaat. Er zijn verschillen inzake ondersteuning, want die wordt ook gedeeltelijk door de Vlaamse Gemeenschapscommissie gefinancierd, maar ook inzake de wijze van organisatie en financiering van het aanbod zijn er verschillen.

Mijnheer Demesmaeker, eigenlijk stelt u dat de grens die we hanteren in het beleid – de Rand en de 19 gemeenten – kunstmatig zou kunnen zijn. U hebt een punt, maar ik wilde vrij snel op een identificeerbaar territorium iets relatief krachtig ondernemen, waar we ook conclusies uit kunnen trekken. We bouwen voort op onze ervaringen met de methodieken van het voorrangbeleid Brussel. Wat we hieruit leren, moeten we niet noodzakelijk beperken tot deze officiële Rand rond Brussel. Ik denk dat er inderdaad een breder probleem is.

Over het bredere probleem heb ik geen cijfers bij de hand, maar ik heb wel cijfers over de anderstaligheid in de basisscholen in de Rand rond Brussel. Ik heb deze cijfers, hoewel erom werd gevraagd, niet aan de pers gegeven. Mijnheer Demesmaeker, ik denk dat u, samen met de andere leden van de commissie, in staat bent de relativiteit van de cijfers in te zien.

We hebben cijfers op basis van onze GOK-tellingen. Dat zijn tellingen van leerlingen die beantwoorden aan een aantal criteria. Als de thuistaal niet het Nederlands is, wordt dat in rekening gebracht, maar ook sociaal-economische criteria komen aan bod. Niet alle scholen geven die cijfers door. Sommige scholen komen niet in aanmerking voor het GOK-beleid, omdat ze weinig anderstalige leerlingen hebben of weinig leerlingen die aan de andere criteria voldoen. Er zijn ook scholen die er niet aan willen meedoen. We beschikken dus over een onvolledig beeld van de anderstaligheid, want ook een aantal sociaal-economische indicatoren worden meegeteld.

Van de 113 Nederlandstalige scholen in de Rand hebben er 25 minder dan 10 percent anderstalige leerlingen. Ik wil hierbij opmerken dat wellicht 10 daarvan

– op basis van gegevens na een vergadering met een groep directies – wel meer dan 10 percent anderstalige leerlingen kunnen hebben, maar dat zullen we pas weten op 1 februari 2006. 18 scholen hebben tussen 10 en 20 percent anderstalige leerlingen, 21 scholen hebben tussen 20 en 30 percent anderstalige leerlingen, 17 scholen tussen 30 en 40 percent en 17 scholen hebben tussen 40 en 50 percent anderstalige leerlingen. 6 scholen hebben tussen 50 en 60 percent anderstalige leerlingen en 9 scholen hebben meer dan 60 percent anderstalige leerlingen, met een uitschieter tot 84 percent in een basisschool in Vilvoorde.

Waarschijnlijk zijn die cijfers onderschat, daar ze ons via de GOK-tellingen bereiken. Dat toont aan dat er een aanzienlijk patroon van anderstaligheid is. Ik wil met u aannemen dat dit zich niet beperkt tot wat wij de Rand noemen. Deze cijfers zijn wat delicaat. Ik heb daarom ook wat getwijfeld over wat ik terzake zou zeggen aan de pers. Weinig scholen worden immers graag getoond als scholen met veel andersstaligen: dat leidt alleen maar tot een vicieuze cirkel. Ook buiten de Rand is dat fenomeen sterk aanwezig. De heer Voorhamme, schepen van Onderwijs, kan hier getuigen dat het ook in zijn stad erg sterk aanwezig is. Ook in Oostende is Franstaligheid niet onbelangrijk, om andere redenen.

Ik ga de gegevens terzake, die ondertussen in de pers zijn verschenen, niet herhalen. Ik beschouw wat we nu doen in de Rand als structureel. We gaan dat opbouwen. Er zijn inderdaad aanvullende lestijden, die overeenkomen met 91 voltijdse eenheden, in dat gebied. Bovendien zal ik vanaf september volgend jaar beginnen met een tweedelijns-ondersteuning, die voortbouwt op de ervaring die we hebben met het team van mevrouw Deckers in Brussel. Ik reken eveneens op een heel goede synergie met wat de provincie Vlaams-Brabant op dat vlak ook al een beetje doet. Het gaat immers niet alleen over personeel, maar over het ter beschikking stellen van leermiddelen. Ik sluit niet uit dat we dat zullen verbreden.

Daarmee kom ik tot een andere van mijn beleidslijnen, die ons op termijn een veel objectiever zicht op het probleem moet geven. Ik wil namelijk veel systematischer gebruik laten maken van taaltoetsen in scholen, waarbij in kaart wordt gebracht wat de beginsituatie is in een school. Het lijkt me logisch dat basisscholen die kennis testen bij nieuwe leerlingen en niet alleen afgaan op verklaringen op erewoord. Die kennis wordt trouwens al op vele plaatsen getest, maar lang niet overal. Het lijkt me ook logisch dat de

voortgang aan het einde van de basisschoolloopbaan wordt getest, net als de situatie aan het begin en het einde van de middelbare-schoolloopbaan, zodat scholen kunnen zien wat ze uiteindelijk hebben bijgebracht. Scholen moeten zichzelf op dat vlak een spiegel durven voorhouden.

Ik wil me voorzichtig uitdrukken, daar ik me baseer op anekdotische informatie, maar naar mijn gevoel kennen nogal wat studenten uit Vlaamse middelbare scholen die zich inschrijven aan hogescholen en universiteiten, eigenlijk onvoldoende goed Nederlands om te kunnen slagen in het hoger onderwijs. Ik verwijs in dit verband naar de door de VUB bekendgemaakte cijfers over de inspanningen die deze instelling moet leveren inzake taalremediëring. Dat geldt ook voor andere instellingen. Dit is dus een veel voorkomend probleem, dat we in kaart moeten brengen via toetsen. Het beleid terzake ligt nog niet vast en moet worden bediscussieerd, maar persoonlijk overweeg ik een veralgemening in ons onderwijs van toetsen over de kennis van de Nederlandse taal, en de voortgang terzake. Dat lijkt me noodzakelijk.

In het middelbaar onderwijs zullen we op korte termijn niet zoveel doen. Ik heb immers de klemtoon willen leggen op het basisonderwijs. We gaan in Vilvoorde twee proeftuinen ondersteunen. Er is een proeftuin met betrekking tot alle scholen in Vilvoorde die middelbaar onderwijs aanbieden. Ze hebben samen een project ingediend om de Nederlandse taalkennis te verbeteren en de betrokkenheid van de ouders te versterken. In Houtem is er dan ook nog een project, waarbij we de betrokkenheid van de ouders – en dan denken we toch ook vaak aan allochtone ouders – bij de school willen versterken. Dit zijn experimenten. We zullen bekijken hoe ze verlopen. Eventueel kunnen we ze veralgemenen indien ze goed verlopen.

Er werden hier een aantal dingen gezegd over de analyse. Er werd gewag gemaakt van een educatieve stadsvlucht. Die speelt een rol, maar mij lijkt het dat er meer aan de hand is. Er is een breder fenomeen van stadsvlucht, dat goed in kaart is gebracht door de administratie Statistiek. Die resultaten zijn gepubliceerd en hebben ook wat aandacht gekregen.

Er is duidelijk een beweging van migratie naar België, waarbij Brussel een belangrijke toegangspoort is. Vervolgens zien we een migratie van Brussel naar de Vlaamse Rand en van daaruit naar de rest van Vlaanderen. Naar de Vlaamse Rand komen vooral

gezinnen met jonge kinderen. Dat is duidelijk. Maar dat heeft niet alleen te maken met onderwijs. Vaak gaat het over gezinnen die, hoewel ze niet noodzakelijk zeer rijk zijn, wat koopkrachtiger zijn geworden en een groener gebied opzoeken. Zij verlaten de stad om dezelfde redenen als gezinnen die Antwerpen, Gent of Leuven verlaten. Op zichzelf kunnen ze de Rand verrijken, op voorwaarde dat er een integrerend beleid wordt gevoerd. Ik hoop terzake mijn steentje bij te dragen.

Dit is dus slechts een begin. Dit wordt vervolgd.

De voorzitter: De heer Demesmaeker heeft het woord.

De heer Mark Demesmaeker: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitvoerige antwoord. De oplossing van het probleem bestaat er inderdaad in dat we eerst de problematiek erkennen en goed in kaart brengen, om vervolgens het nodige te doen. Dit wordt inderdaad vervolgd.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het buitengewoon onderwijs en scholengemeenschappen

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, sinds we hier dit jaar het Onderwijsdecreet XV hebben behandeld, kunnen in het secundair onderwijs scholen van het buitengewoon onderwijs toetreden tot scholengemeenschappen. Op die manier kunnen ze in aanmerking komen voor de aanwending van de middelen die op basis van het gewoon secundair onderwijs door de scholengemeenschap worden gegenereerd.

Toen was de verwachting duidelijk dat dit belangrijke perspectieven zou bieden. Scholengemeenschappen vervullen een cruciale rol inzake een rationeel onderwijsaanbod, het optimaliseren van leerlingenoriëntering en -begeleiding en een flexibel personeelsbeleid. Het isoleren van scholen voor buitengewoon secundair onderwijs zou vooral op de voornoemde domei-

nen niet opportuun zijn, omdat hun onderlinge verwevenheid met het gewoon onderwijs alsmaar toeneemt. Als al deze scholen hun krachten, expertise en middelen zouden kunnen bundelen in een formeel samenwerkingsverband, dan zou dit ontegensprekelijk een toegevoegde waarde geven.

Anderzijds werd in het decreet ook in de mogelijkheid voorzien van samenwerkingsakkoorden met scholen voor buitengewoon secundair onderwijs die buiten de desbetreffende scholengemeenschap blijven.

Vanuit de onderwijssector bereiken ons nu steeds meer sceptische geluiden ten aanzien van die mogelijkheid om toe te treden tot een scholengemeenschap samen met het gewoon secundair onderwijs. BuSO-scholen zijn vaak kleinschalig. Ze vrezen in de verdrukking te zullen komen in die scholengemeenschappen. Ook houden ze er een andere werkwijze op na en beschikken ze over een specifieke expertise. Ook hun noden zijn erg specifiek. Ze vrezen onvoldoende te zullen worden ondersteund in een scholengemeenschap met scholen van het gewoon onderwijs.

Een concreet voorbeeld is de functie van preventieadviseur. Wanneer dat moet worden toegepast in het buitengewoon onderwijs, vraagt dat andere inzichten en ervaringen. Er werd verwacht dat het vormen van een scholengemeenschap met het gewoon secundair onderwijs een meerwaarde zou opleveren. Nu wordt echter vastgesteld dat dit in de praktijk toch niet steeds een meevaller is.

BuSO-scholen benadrukken het heel belangrijk te vinden dat ze voldoende worden ondersteund. Ik heb in dat verband al vragen gesteld over het lestijdenpakket en het vormen van een middenkader. Maar ook voor het vormen van scholengemeenschappen vinden ze het belangrijk elkaar te kunnen ondersteunen, zodat hun eigenheid ten volle aan bod kan komen.

Mijnheer de minister, hebt u momenteel al een concreet beeld van de mate waarin BuSO-scholen in scholengemeenschappen zijn opgegaan? Zijn de in dat verband aan ons gesignaleerde moeilijkheden ook aan u gesignaleerd? Acht u een concrete ondersteuning mogelijk en wenselijk voor eigen samenwerkingsverbanden in het buitengewoon onderwijs, die nu soms informeel bestaan? Momenteel krijgen die echter geen ondersteuning, en zeker geen financiële ondersteuning.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Op 1 september is een tweede zesjarige periode gestart inzake vorming van scholengemeenschappen secundair onderwijs. Het onderwijsdecreet van 15 juli 2005 heeft het mogelijk gemaakt dat ook scholen voor buitengewoon secundair onderwijs, steeds op vrijwillige basis, tot deze scholengemeenschappen kunnen toetreden. Op een totaal van 110 scholen voor buitengewoon secundair onderwijs hebben 8 officiële instellingen de stap effectief gezet.

Er werden geen signalen opgevangen dat het buitengewoon secundair onderwijs terughoudend is of een aversie heeft ten aanzien van toetreding. Veeleer kon worden vernomen dat tal van onderwijsverstrekkers slechts het nut inzien van instappen als ze dezelfde voordelen van het samenwerkingsverband genieten als scholen voor gewoon secundair onderwijs. Enerzijds blijft instap per 1 september 2006 of zelfs later een optie, anderzijds kunnen scholen voor buitengewoon secundair onderwijs al sinds 1999 en nog steeds louter facultatief samenwerkingsakkoorden sluiten met scholengemeenschappen.

Teneinde echter de voordelen van toetreding te verruimen, zijn momenteel een aantal maatregelen in voorbereiding, meer bepaald rond de invoering van een op een puntensysteem gebaseerd ondersteunend personeelskader buitengewoon secundair onderwijs en rond de samenvoeging van resturen beroepsgerichte vorming voor de oprichting of instandhouding van betrekkingen van technisch adviseur of coördinator binnen de scholengemeenschap.

Door analoge systemen te hanteren kunnen immers de in het gewoon, respectievelijk buitengewoon onderwijs gegenereerde middelen worden gecumuleerd of uitgewisseld, wat tot meerwaarden leidt. Ik heb dit hier principieel al aangekondigd toen ik het hier met de heer Luc Martens over het beleid t.a.v. scholengemeenschappen had. Wij zijn volop bezig dit te concretiseren. Dat is belangrijk.

Ik ben van oordeel dat uitsluitend die vormen van samenwerking die naar vorm en inhoud door de overheid worden aangestuurd, zoals scholengemeenschappen of lokale overlegplatformen, op een concrete al dan niet financiële ondersteuning door de overheid aanspraak mogen maken.

Alternatieve of informele vormen van samenwerking, op welk terrein dan ook, zijn op het eerste gezicht positief, maar bieden geen absolute garantie op structuur- of schaalvoordelen, terwijl de veralgemening van financiële stimuli budgettair niet echt realistisch lijkt. Zo'n ondersteuning zou trouwens het onderscheid tussen formeel en informeel samenwerken sterk vervagen en, in onderhavig geval, scholengemeenschappen misschien minder attractief maken.

Ik denk dat wij resoluut moeten kiezen voor dat type van samenwerkingsverbanden, waarmee we in een formele relatie staan. We moeten dat gebruiken om scholen daarbinnen meer autonomie te geven en tegelijkertijd voor een heldere aansturing zorgen. We verliezen deze noodzakelijke transparantie zodra weer andere samenwerkingsverbanden op gelijke voet worden gezet.

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Ik dank de minister voor zijn antwoord. Het is wel belangrijk dat wij het toetreden tot scholengemeenschappen binnen het secundair onderwijs vanuit het buitengewoon onderwijs zeer goed opvolgen, zeker als wij overwegen om op termijn ook het toetreden tot scholengemeenschappen binnen het lager onderwijs te stimuleren. Het is belangrijk grondig te evalueren of het voor het buitengewoon onderwijs een goede optie is om een scholengemeenschap te vormen met het gewone secundair onderwijs.

De vraag wordt ook gesteld of het wenselijk is scholengemeenschappen te vormen uitsluitend met scholen van het buitengewoon onderwijs. Ik maak die bedenking omdat zij op een andere manier werken en de zaken op een andere manier benaderen. De vraag is of zij binnen het buitengewoon onderwijs scholengemeenschappen kunnen vormen en samenwerkingsverbanden met het gewoon onderwijs afsluiten vanuit de inclusiegedachte.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik ben altijd voorzichtig met mijn uitspraken. Wij willen net trachten te komen tot bruggen tussen het buitengewoon onderwijs en het gewoon onderwijs. De voorbeelden die ik zelf heb gezien van grote scholengemeenschappen van basisonderwijs waaraan het buitengewoon

onderwijs participeert, zijn bijzonder aanmoedigend. Men krijgt daar een expertise binnen, dikwijls op een hoog niveau, die voor allerlei basisscholen nuttig wordt.

Het buitengewoon onderwijs opsluiten in aparte scholengemeenschappen lijkt mij als signaal fout. Ik ben geen fanaat van de inclusiegedachte. Ik ben voorstander van een realistische benadering. Ik wil een continuüm van gewoon tot buitengewoon onderwijs, met allerlei tussenschakels. Ik wens echter zeker niet het omgekeerde. Ik ben verrast door de negatieve geluiden die u opvangt. Misschien is het nuttig deze informatie aan mijn kabinet door te spelen. Misschien ontgaan mij sommige dingen.

De voorzitter: De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen: Het woord inclusie wordt hier door de minister terecht in de mond genomen. Hij etaleert bovendien een zeer voorzichtige aanpak. Tijdens de vorige legislatuur wenste men op een bepaald ogenblik veel verder te gaan. 'Maatwerk in samenspraak' is daar een goed voorbeeld van. Het uiteindelijke doel is in ieder geval inclusie.

Er is veel overleg geweest met het buitengewoon onderwijs, dat zich bedreigd voelde. Het kan echter niet dat uit elke statistiek blijkt dat het aantal leerlingen in het buitengewoon onderwijs zo stijgt. Er zit een verwijzingsverhaal achter, dat ook niet goed is voor de kinderen. Om die reden ondersteun ik de minister. Laat ze samenwerken met de scholen uit het gewoon onderwijs. De vrees om leerlingen te verliezen valt met de scholengemeenschappen weg. Ik stel vast dat men in de scholengemeenschappen van het secundair onderwijs deze vrees kwijt is, en dat is een goede zaak. De leerling wordt er beter van. Hij wordt gevolgd en beter doorverwezen.

Ik begrijp ook dat er ruimte moet zijn binnen een school omdat de vaardigheden niet altijd in een school voor buitengewoon onderwijs aanwezig zijn. Laat ons echter niet de omgekeerde weg bewandelen.

De voorzitter: Ik kan dit standpunt onderschrijven vanuit mijn eigen ervaring. De scholengemeenschappen met zowel gewoon als buitengewoon onderwijs kunnen bevruchtend zijn voor beide partijen en de sociale integratie van beide groepen verhogen. Dat sluit niet uit dat scholen voor buitengewoon onderwijs eigen netwerken hebben met collega-scholen om

een eigen expertise uit te werken. Ik pleit er in ieder geval voor om de toegankelijkheid tussen beide types van onderwijs te verhogen binnen de scholengemeenschappen met groot wederzijds respect.

De heer Voorhamme heeft het woord.

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Op basis van mijn eigen ervaring kan ik met het betoog van de heer Van Baelen akkoord gaan. De uitwisseling kan voor beide bevruchtend werken en de sociale integratie van beide groepen vergroten. Dat sluit niet uit dat scholen buitengewoon onderwijs eigen netwerken met collega-scholen gebruiken om expertise uit te wisselen. Ik ben er wel toe geneigd om te pleiten voor een verhoging van de toegankelijkheid tussen beide types, weliswaar met groot respect voor mekaar.

De voorzitter: De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme: Ik ben het eens met wat de minister en een aantal collega's hier hebben gezegd. Ik pleit terzake wel voor een pragmatische aanpak. De doelstelling is de verbetering van de intensiteit en de spontaneïteit van de samenwerking. Pleinvrees moet verdwijnen. Ik ben het eens met de minister dat dit in het algemeen moet worden gerealiseerd door de inclusie van buitengewoononderwijs-scholen in scholengemeenschappen van het gewone onderwijs. In Antwerpen bestaan al lang scholengemeenschappen voor buitengewoon onderwijs. In de praktijk komt er tussen die scholengemeenschappen en de scholengemeenschappen van het gewone onderwijs een alsmaar nauwere samenwerking tot stand. Er worden afspraken gemaakt. Men denkt zelfs na over het nut van een herschikking van de scholengemeenschappen. Op het terrein evolueert men dus in de richting waarover we het eigenlijk eens zijn, en dat gebeurt zonder dat men eerst aan de structuren heeft moeten sleutelen. Dat heeft te maken met de houding die de scholengemeenschappen zelf innemen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
